

Zápis 12. 11.

DEMOKRACIE

- první formy demokracie - v řeckých městských státech v **6.- 4. století př. n. l.**
- svobodní občané se podíleli na rozhodování skrze **HLASOVÁNÍ**
- další projevy - v období **renesance a reformace** (14. – 16. st.)

Demokracie je forma politického zřízení, která všem plnoprávným **občanům umožňuje účast** ve správě a řízení státu. Principem je podřízení **menšiny většině a uznání svobody a rovnosti občanů.**

PRINCIPY DEMOKRACIE

- **princip suverenity lidu** – nejvyšším držitelem veškeré moci ve státě je lid → volí své zástupce, kteří po určité období řídí stát
- **volby** → vůle lidu se uskutečňuje prostřednictvím voleb konaných v pravidelných intervalech
- **princip dělby moci** – moc ve státě je rozdělena na tři oddělené složky – **zákonodárná, výkonná a soudní** → nikdo nesmí držet neomezenou moc

ZÁKONODÁRNÁ MOC

= parlament

vydává zákony

VÝKONNÁ MOC

= vláda a prezident

vykonává zákony

MOC SOUDNÍ MOC

= soudy

interpretuje (vykládá) zákony

- **cílem státní moci je sloužit všem občanům** → stát má chránit práva občanů
- **decentralizace státní správy a samosprávy** – moc ve státě je rozdělena do několika úrovní → stát, kraj, obec
- **politická rozhodnutí vycházejí z vůle většiny, ale dbají na ochranu menšin**
- **dodržování právního řádu** – všichni občané i stát musí dodržovat zákony
- **dodržování základních lidských práv a svobod** → každý člověk je svobodný, všichni lidé si jsou rovni a mají svá práva
- **právo na soukromé vlastnictví a podnikání**
- **ochrana a sociálně-ekonomické zajištění občanů v nouzi** → např. v nezaměstnanosti
- **pluralita politických subjektů** → existence více politických stran
- **svoboda tisku a projevu**

FORMY DEMOKRACIE

- **přímá** – občané se přímo účastní na rozhodování (např. přímá volba prezidenta)
- **nepřímá** – občan volí své zástupce (např. poslance do poslanecké sněmovny), kteří pak rozhodují